

KAHRAMANMARAŞ ABA DOKUMACILIĞI

Mustafa Oğuz GÖK*

Öz

Yörede dokumacılık kültürü çok eski zamanlara dayanmaktadır. Dokuma çeşidi olarak aba, kilim, halı, sehpa örtüsü vb. dokumalar dokunmaktadır. Aba; genellikle yünden yapılan kalın, kaba, kolsuz ve yakasız erkek giysisidir. Özellikle Kahramanmaraş, Gaziantep, Kilis, Osmaniye, Hatay ve Adana yöresinin vazgeçilmez giysilerinden birisi olmuştur. Bu giysi geçmişte çoğunlukla koyun, keçi, at, deve, öküz kıllarından yapılmıştır. Günümüzde maliyetli bir giysi olmasından dolayı pamuk, simli iplik, polyester ya da karışımlardan oluşan ipliklerle dokunmaktadır.

Bu giysi geçmişte farklı sosyal sınıfların (fakir-zengin) giydiği bir giysi iken günümüzde çoğunlukla halkoyunu ekiplerinin ve Kahramanmaraş'ın kurtuluş günü olan 12 Şubat kurtuluş bayramında halkın giydiği yerel bir giysi haline gelmiştir. Aba, alt ve üst olmak üzere 2 parçadan oluşmaktadır. Aba'nın özelliği kışın sıcak, yazın serin tutmasıdır. Yağmur geçirmediği için de çok tercih edilen bir giysidir. Aba'nın kırmızı aba, ibrişimli kırmızı aba, berti abası, boz aba, güreş abası gibi değişik çeşitleri vardır. Aba, yurtdışında da büyük ilgi görmektedir. Turistik olarak kırlent ve yastık yüzleri şeklinde yapılmakta ve satılmaktadır.

Kültürel değerlerin yaşatılması ile ilgili çalışmalar özellikle son yıllarda önem kazanmaya başlamıştır. Halk eğitim merkezlerinde kurslar açılmakta, insanların duyarlılıklarını artırmak ve halkı bilinçlendirmek amacıyla konuşmalar düzenlenmekte, görsel sunumlar hazırlanmakta, projeler yapılmakta, teşvikler sunulmakta, vb. çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Üniversite-sanayi işbirliği ile çalışmaların sürdürüldüğü görülmektedir. Yapılan bu çalışmada; Kahramanmaraş yöresine ait olan ve unutulmaya yüz tutmuş aba dokumacılığının belgelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın ileri aşamalarında üniversiteler ve özel sektörle birlikte proje üretilmesi hedeflenmektedir. Böylelikle kültürel değerlerimiz korunacak, insanların iş bulma imkânları artacak ve ülkemizde katma değerli ürünlerin üretimi gerçekleşecektir.

Anahtar Kelimeler: Aba, dokuma, Kahramanmaraş, tezgâh, yöresel.

* Yrd. Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Tekstil ve Moda Tasarımı, gokmustafaoguz@gmail.com, 05448734247.

Abstract

Weaving culture is well-established in the region. Aba, rug, carpet, table cloth etc. are woven as a form of weaving. Aba is a thick, rude, sleeveless and collarless men's garment that usually made of wool. Especially, Kahramanmaraş, Gaziantep, Kilis, Osmaniye, Hatay and Adana have been one of the indispensable garments. These garments mostly have been made from sheep, goat, horse, camel and oxen hairs. Nowadays, aba is woven with cotton yarn, silvery yarn, polyester yarn or mixture of these yarns due to the costly garment.

While this garment is worn by different social class (poor-rich) in the past, these days this garment is worn usually by folk dance team and local peoples that at the day of salvation 12 February. Aba including top and bottom consists of two parts. Aba keeps you warm in winter and keeps you cool in winter. Preferred is a garment for not passing the rain. There are various kinds of aba like red aba, thrown silk aba, berti aba, grizzly aba, etc. Aba has attracted much attention at the abroad. Lace pillow and cushion covers are made and sold in the form as a touristy.

Studies on the survival of cultural values have started to gain importance especially in recent years. Courses open at public education centers, organizing a symposium for increase people's sensitivity and in order to increase public awareness, visual presentations are being prepared, projects are being made, incentives are offered, etc. studies are being carried out. It is seen that the university-industry cooperation continues. In this study; It is aimed to document aba weaving which belongs to the Kahramanmaraş region and which has been forgotten. It is aimed to produce projects together with universities and private sector in the future stages of this study. So, our cultural values will be preserved, people will have more opportunities to find a job and the production of value added products will take place in our country.

Keywords: Aba, weaving, Kahramanmaraş, loom, regional.

GİRİŞ

Kahramanmaraş, Akdeniz Bölgesi'nde yer alan, dondurma, biber ve tarhanasıyla bilinen bir ildir. Kahramanmaraş, 420 bini aşan merkez nüfusuyla Türkiye'nin 16. Büyük kentidir. Aynı zamanda Kahramanmaraş, Türkiye'de toplam nüfusu 1 milyonun üzerinde olan 19 il'den biridir. Kurtuluş Savaşı sırasında Fransız işgalcilere karşı verdiği yerel mücadeleden dolayı TBMM tarafından istiklal madalyası verilmiştir. Yine bu kararlar Maras olan eski adı, Kahramanmaraş olarak değiştirilmiştir (Anonim, 2017a).

Kahramanmaraş'ta çeşitli geleneksel giysiler bulunmaktadır. Bu giysiler geleneksel erkek ve kadın giysileri olarak sınıflanmaktadır (Anonim, 2017b).

Geleneksel erkek giysileri:

Baş giyilenler: Keçe külah ve poşu

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 63 Eylül – Ekim 2017

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,

Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü

Calal-Abad – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

Sırta giyilenler: Gömlek, döşlük, aba

Ayağa giyilenler: Şalvar, yemeni, postal, ham çarık, çorap

Bele takılanlar: Bel poşusu, palaska

Geleneksel kadın giysileri:

Başa giyilenler: Fes, Tülbent

Sırta giyilenler: Bindallı, iç göyneği, fistan, cepken, üç etek, iki etek

Ayağa giyilenler: Şalvar, yemeni, edik, ham çarık, çorap

Bele bağlananlar: Kemer, önlük, takılar

Geleneksel giysiler arasında aba önemli bir yer tutmaktadır. Kahramanmaraş yöresine has özellikler taşıyan ve el sanatları açısından önemli bir yer tutan “aba”nın farklı tanımları bulunmaktadır. Yünün dövülmesiyle yapılan kalın ve kaba kumaş, bu kumaştan yapılmış yakasız ve uzun üstlük, bu kumaştan yapılan ve dervişlerce giyilen hırka (Anonim, 2017c) bu tanımlardan bazılarıdır. Bu tür dokuma kumaşlardan yapılanlara da aynı isim verildiği gibi, giyenlerin zamanında hor görülüp küçümsendiği ve kızıl renkte olanların devşirme çocuklarına giydirildiği potur, hırka, cepken, kaput gibi kışlık giysilere de “Aba” denilmektedir (Uğurlu, 1990). Aba, geçmişte farklı sosyal sınıfların (fakir-zengin) giydiği bir giysi iken günümüzde çoğunlukla yöreye özgü etkinliklerde, yöre halkının giydiği yerel bir giysi haline gelmiştir. Bu giysi dokuma yöntemi ile oluşturulmuştur. Dokuma türleri arasında en basiti olan bezayağı dokuma, pamuklu, yünlü ve sentetik kumaşların dokunmasında en çok tercih edilen yöntemdir.

Aba, mekikli tezgâh denilen el tezgâhında dokunmaktadır (Şekil 1). Yörede aba dokumasında kullanılan tezgâhlar ağaçtan yapılmıştır. Bu tezgâhlarda tarak eni 140-150 cm. eninde olan kumaşlar dokunabilmektedir. Bu tipteki tasarımlarda, dokuma levendi arkaya, kumaş levendi ise öne takılmakta ve çözümler yatay düzlemde gerdirilmektedir. Gücü çerçeveleri, üstten bir makaraya dolanan bir kablo ile birbirlerine bağlanmışken, alttan dokumacının ayakla çalıştığı pedallarla bağlantılıdır. Mekik doğrudan elle fırlatılmakta ve vuruş kolları yoktur. Tarak, atılan atkıyı kumaşa yerleştirmek üzere, yukardan salınım yapabilecek şekilde bağlanmıştır. Temel dokuma tekniği, birbirlerine paralel olarak yan yana dizilmiş bulunan çözgü iplikleri arasından atkı ipliklerinin dik yönde ve belli bir bağlantı düzeni içerisinde geçirilmesini gerçekleştiren işlemler bütünüdür.

Şekil 1. Mekikli Tezgâh

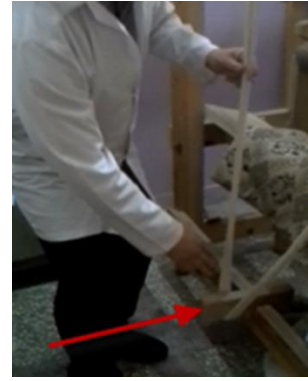
Dokuma tezgâhı farklı bölümlerden oluşmaktadır. Bunlardan bazıları tezgâhın üzerinde bulunan parçalar bazıları da dokuma üretimi sırasında veya sonrasında kullanılan yardımcı araçlardır. Bu parçaları kısaca açıklayacak olursak; Mekik, masuranın sarılı olduğu, atkı ipliğinin bir taraftan diğer tarafa atılmasını sağlayan parçadır (Şekil 2). Çözü (Sargı) kazığı, çözgü ipliklerinin üzerinden geçtiği kısımdır (Şekil 3), tezgâhın üst kısmında bulunur. Bel kazığı, çözgü ipliklerinin üzerinden dolandığı, tezgâhın alt kısmında bulunan kısımdır(Şekil 4).

Şekil 2. Mekik

Şekil 3. Çözgü (Sargı) Kazığı

Şekil 4. Bel Kazığı

Muayer, Çözgü ipliklerinin çözgü kazığından geçtikten sonra tezgâhın arka kısmına aktarılmasını sağlayan bölümdür (Şekil 5). Muakara, tezgâhın arka kısmında bulunan, çözgü ipliklerinin gücülere aktarılmasını sağlayan kısımdır (Şekil 6). Gücü, pedal hareketi ile aşağı yukarı hareket ederek motifin meydana gelmesini sağlayan kısımdır (Şekil 7). Batakçak, pedala bağlı bulunan ve gücü hareketini sağlayan kısımdır (Şekil 8). Tarak, gücü gözünden geçmiş olan çözgü ipliklerinin paralel olarak tezgâhın ön kısmına gelmesini sağlayan kısımdır (Şekil 9). Tefe, atkı atıldıktan sonra yapılan ve kumaşın sıklaştırılmasını sağlayan kısımdır (Şekil 10).

Şekil 5. Muayer

Şekil 6. Muakara

Şekil 7. Gücü

Şekil 8. Batakçak

Şekil 9. Tarak

Şekil 10. Tefe

Pedal, gücülerin aşağı yukarı hareket etmesine yardımcı olan kısımdır (Şekil 11). Cıkciki, tezgâhın üst kısmında bulunan gücülerin aşağı-yukarı hareket etmesine yardımcı olan kısımdır (Şekil 12). Sermine, dokunan kumaşın sarıldığı kısımdır (Şekil 13).

Şekil 11. Pedal

Şekil 12. Cıkciki

Şekil 13. Sermine

Gez, serminenin sıklığının ayarlanmasına yardımcı olan dokuma tezgâhının yan kısmında bulunan yardımcı bölümdür (Şekil 14). Makas, dokuma işlemi sırasında atkı ipliği ya da masuranın üzerinde kalan fazla ipliğin uzaklaştırılmasını sağlayan yardımcı elemandır (Şekil 15). Dokuma tarağı, tefeleme ile sıklaştırılmamış ipliklerin sıklaştırılmasına yardımcı olan parçadır (Şekil 16).

Şekil 14. Gez

Şekil 15. Makas

Şekil 16. Tarak

Aba kumaş geçmişte çoğunlukla koyun, keçi, at, deve, öküz kıllarından yapılmıştır. Günümüzde maliyetli bir giysi olmasından dolayı pamuk, simli iplik, polyester ya da bu liflerin karışımlarından oluşan ipliklerle dokunmaktadır. Günümüzde aba dokumasında kullanılan iplikler genellikle pamuk-polyester karışımıdır.

Aba dokumalarının önemli özelliği kullanılan ipliğin doğal renkli olmasıdır. Geçmişte, renkli bir giysi elde etmek istenildiğinde kök boya ile renklendirme yapılmaktaydı, günümüzde boyalı iplikler kullanılmaktadır. Çözgüde kullanılan ipliğin rengi beyaz, atkıda kullanılan ipliğin rengi beyaz, sarı, kırmızı vb. olabilmektedir.

MARAŞ ABA DOKUMALARININ ÜRETİM SÜRECİ

Yün ilk olarak kuzulardan kırılmaktadır. Kırılan yün yıkanır, uzun ve çelik taraklarda taranır ve bükülerek iplik haline getirilmektedir. Eğrilmiş iplikler boyahanelerde boyanır ve renklendirilmeleri doğal boyama biçiminde yapılmaktadır. Boyanmış hale gelmiş iplikler dokuma için hazır hale getirilmektedir.

Maraş abasında tarak numarası hesaplanırken ilk olarak dokumanın boyutları belirlenmelidir. Tarak numarası hesaplanmasında düğüm sayısı esas alınır ve düğüm sayısına göre tarak isimlendirilir. Düğüm sayısı olarak ifade edilen, tarak enindeki her 10 adet çözgü tel sayısıdır. Genellikle Maraş abalarında tarak sıklığı 40 cm’de 40 düğümlük = 400 tel’dir (Büyüktürkmen, 2013).

Boyalı iplikler tezgâha yerleştirilir ve bezayağı dokuma yapılarak dokuma işlemi gerçekleştirilir. Dokunmuş olan aba tezgâhtan çıkarılır. Çözgü kesme işlemi dokumanın 5 cm üzerinden yapılır. Tezgâhta kalan çözgü iplikleri birbirine düğümlenerek bir sonraki aba dokumada kullanılmak üzere bekletilir. Tezgâhtan çıkan abanın keçeleşmesi ve mukavemetini artırmak amacıyla hamama götürülür. Burada amaç sıkı bir yapı kazanmasını sağlamaktır. Hamamda sıcak su ve sabunla göbek taşında yoğrulur; durulanır ve kurutulur. Kurutulmuş aba, dikim işlemi için hazırlanır. Tezgâhtan çıkarıldıktan sonra abanın kenarlarında bulunan zilfelik kısımları, kenardaki atkı ipliklerinin atmaması açısından içe kıvrılarak dikilir. Ardından kol ve yaka kısımları abaya tutturulur. Kolların alt kısımları ise dikişsiz olması gerektiği için açık bırakılmalıdır. Yaka için Maraşlı genç kızların sırma iplikle işlediği kordon işi veya düz aba dokuma yakası kullanılabilir. Abanın özelliğine ve kullanım yerine göre uygun yakanın seçilmesi önemli bir kriterdir.

MARAŞ ABASININ BÖLÜMLERİ

Maraş abası üst şah, alt şah, kol ve yaka olmak üzere dört kısımdan oluşmaktadır (Şekil 17). Üst şah ve alt şah Maraş abasını ikiye bölen kısımdır. Üst şah motif ve işlemlerin uygulandığı, alt şah ise düz aba dokumanın yaygın olduğu kısımdır. Bu kısımlar sim-sırma iplikler dokunarak kordon işi tekniği kullanılarak birbirinden ayrılmıştır (Büyüktürkmen ve ortaç, 2013). Maraş abası dokumalarının karakteristik olarak en önemli özelliği; dokumanın eni *abada* bir boyun parçası olarak kullanılmaktadır. Dokuma eni 40 cm olmasından dolayı ancak iki parça halinde dokunarak 80 cm'ye ulaşabilmektedir. Eni 40 cm, boyu 150 cm olan iki dokumanın, eni enine boyu boyuna getirilmek suretiyle dikilmekte, diğer yörelere ait abalarda ise tek seferde dokuma eni 80 cm olarak dokunmaktadır. Maraş abasında kol ve yaka istenilen ölçülere göre ayrı olarak dokunmaktadır. Dokunmuş olan kol ve yaka elde işlenerek *üst şaha* dikilir (Büyüktürkmen, 2013).

Şekil 17. Maraş Abasının Bölümleri

MARAŞ ABA DOKUMALARININ MOTİF VE KOMPOZİSYON ÖZELLİKLERİ

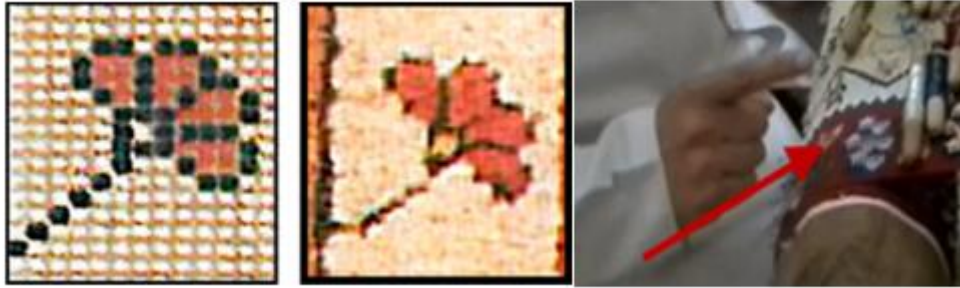
Aba dokumalarında farklı motif örneklerine rastlanmaktadır. Motif, sanat eseriyle süsleme işlerinde tekrar eden veya kendi başlarına ayrı ayrı bir grup meydana getiren şekillerin her birine verilen addır. Bu motifler bitkisel, hayvansal, geometrik vb. şekillerde olabilmektedir. Yörede aba dokumalarında genellikle lale, karanfil, su yolu gibi bitkisel motifler görülmektedir.

Bu motiflerin her birinin yöreye özgü anlamları vardır. Su yolu motifinin yöredeki anlamı yaşamın sürekliliği, bereketi ve soyluluktur. Bu motifin örneği Şekil 18'de görülmektedir.

Şekil 18. Su Yolu Motifi

Karanfil motifi doğumu, güzelliği sembolize eder. Mutluluğu, aşkı anımsatır. Bu motifin örneği Şekil 19’da görülmektedir. Lale motifi güzelliği sembolize eder. Bu motif de Şekil 20’de görülmektedir.

Şekil 19. Karanfil Motifi

Şekil 20. Lale Motifi

Bu motifler Kahramanmaraş yöresinde daha önceden çalışılmış motifler olup, günümüzde sadece aba’da değil kilimlerde de görülen motiflerdir. Geçmişte toplumlarda hali vakti yerinde olan insanlar ibrişimli kırmızı abayı kullanmışlardır. Bu zenginliğin simgesi anlamına geliyordu. Fakir kesim ise nakışsız ve motifsiz abayı tercih etmiştir. Böylece kimin

zengin kimin fakir olduğu, giydiği aba giysisinden belli olmaktadır. Ekonomik durumu orta derecede olan halk ise genelde motifi az olan abayı tercih etmekteydi.

Her motife yörede 'sandık' ismi verilir (Şekil 21). Bir abada 9 sandık varsa bu o abayı giyen kişinin çok zengin biri olduğu anlamına gelmekteydi. Sandık sayısı arttıkça abanın değeri de artmaktadır.

Dokunmuş olan 3 sandıklı bir abayı inceleyecek olursak (Şekil 21);

Şekil 21. Dokunmuş 3 Sandıklı Bir Aba Örneği

- Dokuma Yoğunluğu Dikey Yönde (Çözüğü) : 8 tel
 - Çocuk Abası: 64 cm En, 98-100 cm Boy
 - Kullanılan Renkler Atkıda: Kırmızı, sarı, yeşil Çözüğüde: Beyaz
 - Uygulanan Teknik: Bezayağı
 - Motif (Sandık): 3 adet sandık vardır. Karanfil motifi kullanılmıştır.
 - İplik: %67 Pamuk- %33 Polyester
 - İplik Numarası: 32-1 Atkı İpliği, 12-3 Çözüğü İpliği
- Dokunmuş 3 sandıklı bir abayı inceleyecek olursak (Şekil 22);

Şekil 22. Dokunmuş 3 Sandıklı Bir Aba Örneği

- Çocuk Abası: 64 cm En, 98-100 cm Boy
- Dokuma Yoğunluğu Dikey yönde (Çözüğü): 12 tel
- Kullanılan Renkler Atkıda: Kırmızı, sarı, yeşil, mavi, turkuaz, bordo, pembe Çözüğüde: Beyaz
- Uygulanan Teknik: Bezayağı

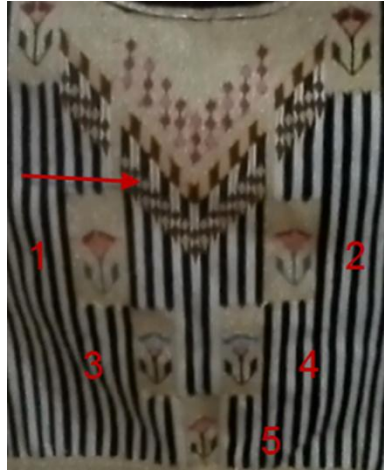

- Motif (Sandık): 3 adet sandık vardır. Lale motifi kullanılmıştır.
- İplik: %67 Pamuk- %33 Polyester
- İplik Numarası: Nm 40 Atkı İpliği, Nm 16-3 Çözümlü İpliği
- Dokunmuş 3 sandıklı bir aba örneği üzerindeki motifler Şekil 23’ de görülmektedir.

Şekil 23. Aktif Motif (a) (Sandık) Pasif Motif (b) Gerdan (düz gerdan) (c)

Dokunmuş olan 3 sandıklı aba, pasif bir abadır. Çocuk abası olarak kullanımı yaygındır. Fakir halk bu 3 sandıklı abayı kullanmıştır. Dokunan aba'nın boyutları, kullanan kişiye göre farklılık göstermektedir. Aktif motif olan lale motifi abanın arka kısmında bulunur. Motiflerin arka kısma işlenmesinden dolayı aktif olan kısım abanın arka kısmıdır. Arka kısmında motifin alt kısmında gerdan olarak bilinen kısım yer alır. Abanın büyüklüğüne göre gerdan boyutu da değişir. Şekil 24’de düz gerdan örneği görülmektedir. Abanın ön tarafında olan motif ise pasif motiftir. Şekil 24’te farklı bir aba örneği görülmektedir.

Şekil 24. 5 Sandıklı Bir Aba Örneği

Bu aba orta sınıf halkın tercih ettiği bir abadır. Pasif bir aba olarak bilinir. Bunun nedeni ise bu sandık sayısının az olmasıdır. Ok işareti ile gerdan kısmı görülmektedir. 3 sandıklı bir abaya göre daha geniştir. Gerdanın motifi de diğer ürünlere göre değişiktir. Burada kullanılan gerdan, zincir ve tohumlu selviler olarak isimlendirilir. Selvilerin bereket anlamına geldiği söylenmektedir.

Şekil 25 ve Şekil 26’da 150-200 yıllık bir Maraş abası örneğinin sırt ve dös kısımları görülmektedir. Bu aba örneğinde motifler aba ile aynı renkte sırma ipliklerle dokunmuştur. 3 adet sandık bulunmaktadır. Aslında bezayağı tekniği ile dokunan abaların bazı örneklerinde ekleme dokuma parçalarının kullanıldığı ve dimi örgü özelliğine sahip oldukları tespit edilmiştir. Yaka astarının da farklı bir dokuma kumaştan dikildiği görülmüştür. Kolların 4 farklı dokuma kumaşın birleştirilmesiyle elde edildiği tespit edilmiştir. Gümüş simli ipliklerin abanın her bölümünde kullanılmıştır.

Şekil 25. 150-200 Yıllık Bir Maraş Abası Örneğinin Sırt Kısmı

Şekil 26. 150-200 Yıllık Bir Maraş Abası Örneğinin Dös Kısmı

Şekil 27 ve Şekil 28’de 150-200 yıllık farklı bir Maraş abası örneğinin sırt ve dös kısımları görülmektedir. Kol kısmında farklı motiflerin olması bu abayı diğerlerinden ayıran bir özelliktir (Şekil 29). 9 Sandıklı bir Maraş aba örneğidir. Kolların 4 farklı dokuma kumaşın birleştirilmesiyle elde edildiği belirlenmiştir. Gümüş simli ipliklerin abanın her bölümünde kullanılmıştır. Dös kısmında bulunan dişeme motifler daha geniş yer tutmaktadır. Kollarda da bu dişeme motifler devam etmektedir. Sandık sayısı fazla olduğundan yakası da geniştir.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 63 Eylül – Ekim 2017

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,
Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü
Calal-Abad – KIRGIZİSTAN
<http://www.akademikbakis.org>

Şekil 27. 150-200 Yıllık Bir Maraş Abası Örneğinin Sırt Kısmı

Şekil 28. 150-200 Yıllık Bir Maraş Abası Örneğinin Döş Kısmı

Şekil 29. Abanın Kol Bölümü

Aba dokumaların en önemli özelliklerinden birisi su geçirmemesidir. Bu nedenle geçmişte yeniçeri yağmurluğu ve denizcilere özgü su geçirmeyen üstlük olarak kullanıldığı da bilinmektedir (Kazar, 2000; Çelik ve Akgemci, 2004: 1201-1204) ve genellikle kuzu, keçi, at, deve ve öküz kıllarından dokunmuşlardır.

Aba yurt dışında da büyük ilgi görmektedir. Turistik olarak kır lent ve yastık yüzleri şeklinde de yapılmaktadır. Yine aba motifleri sehpa örtülerinde de görülmektedir (Şekil 30).

Şekil 30. Sehpa Örtüsü

SONUÇ

Çalışmamızda Kahramanmaraş yöresine ait olan ve geleneksel bir giysi olan aba dokuması incelenmiştir. Aba dokumasının genel özellikleri, kullanılan malzemeler, tezgâh özellikleri, kumaş sıklıkları, kullanılan teknik vb. konular ele alınmıştır. Aba dokumasında kullanılan motifler ve motiflerin kompozisyon özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Bulunan aba örnekleri de analiz edilerek çalışmamız sonlandırılmıştır.

Aba hem Kahramanmaraş'ın hem de ülkemizin kültürel miraslarından birisidir. Yapısı itibarıyla çeşitli teknik özelliklere sahiptir. Kültürel etkinliklerde kullanılmakla birlikte unutulmaya yüz tutmaya başlamıştır. Üretimi; bu işi yapan kişilerin az olmasından dolayı, maliyetinden dolayı, vb. nedenlerden dolayı azalmıştır. Halk eğitim, kurs, vb. yerlerde bu sanatın eğitiminin verilmesine rağmen bu sanata olan ilgi azalmaya başlamıştır. Kültürel etkinliklerde tanıtımının yapılmasıyla, devlet destekleri ile vb. etkinlikler ile bu sanatın çeşitlendirilmesi sağlanabilir.

KAYNAKLAR

Büyüktürkmen, Mustafa. Maraş Abası. Kahramanmaraş: Kahramanmaraş İl Özel İdaresi Yayınları, 2013.

Büyüktürkmen, Mustafa ve Ortaç, H. Serpil. Kahramanmaraş Geleneksel Erkek Kıyafeti Aba ve Son Usta Hüseyin Gülegül. Uluslararası Türk ve Dünya Kültüründe Kahramanmaraş Sempozyumu. Kahramanmaraş, 2013.

Çelik, Adnan ve Akgemci, T. Kaybolan Meslekler Araştırması: Kahramanmaraş Örneği. I. Kahramanmaraş Sempozyumu, Kahramanmaraş Belediyesi ve Maraşder, K.Maraş, 2004.

Geleneksel Giyim Kuşam, “T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kahramanmaraş İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü” 20 Mart 2017, Anonim, 2017b.

<<http://www.kahramanmaraskulturturizm.gov.tr/TR,152444/geleneksel-giyim-kusam.html>>

Kazar, M. Aba ve Abacılık. III. Ulusal Türk El Dokumalarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu. Konya, 2000.

Türk Dil Kurumu (TDK), “Türkçe Sözlük” 20 Mart 2017, Anonim, 2017c

<http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.52f8e1c02363b3.00472341>

Uğurlu, A. Kebe, Aba, Şayak Dokumaları. İlgı Dergisi. Sayı: 61. İstanbul, 1990.

Vikipedi, özgür ansiklopedi, “Kahramanmaraş (il)” 20 Mart 2017, Anonim, 2017a.

<[http://tr.wikipedia.org/wiki/Kahramanmara%C5%9F_\(il\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Kahramanmara%C5%9F_(il))>

Yeni Türk Ansiklopedisi. 12. cilt. Ötüken, 1985.

KAYNAK KİŞİ KÜNYESİ

Adı Soyadı: Hüseyin Gülegül

Görüşme tarihi: 20.03.2017

Görüşme yeri: Kahramanmaraş Halk Eğitim Merkezi

Doğum yeri ve yılı: Kahramanmaraş 15.9.1971

Öğrenim durumu: Ortaokul

Mesleği: Dokumacı

Açık adres: Kız Meslek Lisesi